Hukuk Bölümü 1990/4 E., 1990/5 K.

- **ADLİ VE İDARİ YARGI YERLERİNİN İKİSİ TARAFINDAN KESİN OLARAK VERİLEN KARARLAR**
- **BELEDİYE ENCÜMEN KARARININ KALDIRILMIŞ OLMASI**
- **HÜKÜM UYUŞMAZLIĞI**
- **SEBEP VE KONULARI FARKLI OLAN İKİ AYRI KARAR**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 24]

"İçtihat Metni"

DAVA : Aydın Merkez Kurtuluş Mahallesi (.....) parselde bulunan davanın 2. ve 3. katlan davacı (.....)' ya; 1, ve 4. katılarda (.....) 'e ait bulunmaktadır.

2. ve 3. katların sahibi (.....) balkonları kapattığı için Aydın Belediye Encümeni 24/01/1985 gün ve 267 sayıyla, ruhsat ve projesine aykırılık teşkil eden ilavelerin yıkımına karar vermiştir.

Davacı, balkonların kapatılması eyleminin 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun kapsamında bulunduğu, bu kanundan yararlanmak amacı ile başvuru yaptıklarını, bu başvuru nedeniyle gerekli ispat ve değerlendirme yapılmadan yıkım kararı verilemeyeceğini ileri sürerek, encümen kararırının iptali istemi ile idare mahkemesinde dava açmıştır.

Aydın İdare Mahkemesinin, 09/12/1985 günlü, 91/512 sayılı davanın esastan reddine ilişkin kararı Danıştay 6. Dairesinin 21/10/1986 gün ve 416/878 sayılı karar ile dava konusu yapının 3290 sayılı Kanun ile değişik 2981 sayılı Kanun kapsamında kaldığı, bu nedenle bu kanunda gösterilen tespit ve değerlendirme sonucuna göre işlem yapılması gerektiği gerekçesiyle bozulmuş, bozma kararma uyan mahkeme 02/11/1988 gününde, E. 1986/623, K. 1988/ 567 sayıyla; ihtilaf konusu yapının 3290 sayılı Kanunla değişik 2981 sayılı Af Yasası kapsamında kaldığının anlaşıldığı ve 26/09/1986 tarih ve (cilt 7, sayfa 18) sayı ile; ruhsata bağlanmış olması nedeniyle 24/01/1985 tarih ve 267 sayılı belediye encümen kararının ortadan kaldırıldığının dosyada mevcut 20/10/1988 tarihli davalı idare yazısından anlaşıldığından bahisle "Konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına' karar vermiştir.

Öte yandan davacı ile davalı arasında Kat Mülkiyeti Kanununa dayanılarak açılan karşılıklı davayı Aydın Sulh Hukuk Mahkemesi 25/9/ 1986 gününde 41/1438 sayılı kararla kısmen kabul, kısmen reddetmiştir.

Bu karar Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 16/02/1987 günlü ve E. 1986/20119, K. 1987/1832 sayılı kararı ile bozulmuş, bozma kararına uyan mahkeme 02/06/1989 gün ve E. 1987/439. K. 1989/866 sayı ile davalı ve davacının projeye aykırı olarak yaptıkları çıkmaların yıkılmasına, projeye uygun hale getirilmesine karar vermiş, karar Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 30/10/1989 gün ve 16653/21478 sayılı ilamı ile onanarak kesinleşmiştir.

Davacı, 29/01/1990 tarihli dilekçe ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurarak, İdare Mahkemesi kararma ve yapıların 2981 sayılı Kanundan yararlanarak ruhsata bağlanmış olmasına rağmen, Aydın Sulh Hukuk Mahkemesi kararının Aydın 2. İcra Memurluğunun 1990/338 esasa sayılı dosyası ile infazına geçildiğinden bahisle idari ve adli yargı kararları arasında meydana gelen hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istemiştir.

İnceleme ve Gerekçe

Türk Milleti adına kararı veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kaya Öztekin, Erol Çırakman, Rüştü Altay, Abdullah Demir ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 02/04/1990 günlü toplantıda geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in adli ve idari yargı yerlerinde açılan davalarda tarafların birisi aynı ise de davaların sebebi ve konuları farklı olduğundan kararlar arasında çelişki bulunmadığı ve hakkın yerine getirilmesinin imkansızlığının söz konusu olmadığı, bu sebeple olayda hüküm uyuşmazlığının bulunmadığı yolundaki sözlü ve yazılı açıklamaları alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

KARAR :

Hüküm uyuşmazlığının Aydın İdare Mahkemesinin 02/11/1988 gün E. 1986/623, K. 1988/567 sayılı ve davaya konu olan yapının 2981 sayılı Kanun hükmü uyarınca ruhsata bağlanması sebebiyle yıkıma ilişkin belediye encümen kararının ortadan kalktığı gerekçesiyle, konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına dair karan ile Aydın Sulh Hukuk Mahkemesinin 02/06/1989 gün E. 1987/489, K. 1939/866 sayılı ve plan ve projeye aykırı olarak yapılan yapıların yıkılmasına ilişkin karar arasında oluştuğu ileri sürülmüştür.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkındaki Kanunun 2592 sayılı Kanunla değişik 24. maddesinde; Adli, idari ve askeri yargı yerlerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konu ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi imkansız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığın bulunduğu kabul edilmektedir.

Olayda bir yönüyle, plan ve projeye aykırı bir ilave yapının kamu kanunu kapsamında bulunduğu idari yargı merciince kabul edilerek dava, 2981 sayılı Kanunda değişiklik yapan 22/05/1986 günlü, 3290 sayılı Kanuna göre sonuçlandırılmıştır. Böylece, belediye taralından verilen yıkım kararının Af Kanunu sebebiyle ortadan kaldırılması ve bunun idari yargı merciince tespit edilmiş olması, idare ile davacı arasında ortaya çıkan bir uyuşmazlığın hallinden ibarettir.

Diğer yönden, Aydın Sulh Hukuk Mahkemesinde; komşuluk haklarına dayalı olarak 23/06/1965 gün ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 33. maddesi gereğince hakimin müdahalesi istenilmiştir. Yani iki şahıs arasında kat maliki olmaktan dolayı meydana gelen ve özel bir ifadeyle, bir davada kişi ile idare arasında, kamu hukukuna giren bir uyuşmazlık, diğer davada ise, iki özel kişi arasında birinin hak ve menfaatini ilgilendiren, bu nedenlerle onun muvafakatine bağlı olduğu halde bu muvafakat alınmaksızın işlenmiş bir fiilden dolayı özel hukuk alanına giren bir uyuşmazlık vardır.

Bu nedenle davalarda sözü edilen yapının sonradan yürürlüğe giren bir kamu kanununa uygunluğunun idarece kabul ve belgelenmesi sonucu idari işlemin (yıkım kararının) ortadan kalkması; kat malikleri arasında ortaya çıkan karşılıklı hak ve menfaatleri ilgilendirmesi nedeniyle özel hukuktan kaynaklanan ve bu hukuk kuralları ile çözümlenmesi gereken fiillerin, adli yargıda dava konusu edilmesini ve adli yargı merciin yapının eski hale getirilmesine ilişkin kararını etkilemez. Kanunun bir

hakkından vazgeçmiş olması, kişinin hakkını ortadan kaldırmaz. Ya da kişinin kendi hakkından feragat etmesini gerektirmez.

Bu itibarla olayda, adli ve idari yargı yerlerinden ikisi tarafından görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş, taraflardan biri aynı olan iki ayrı karar mevcut ise de, bu davaların aynı sebep ve konulara ilişkin olmaması nedeniyle arasında çelişki ve binnetice hakkın yerine getirilmesinin imkansızlığı sözkonusu olmadığından hüküm uyuşmazlığı bulunmamaktadır.

SONUÇ :

Uyuşmazlık konusu edilen ve değişik yargı düzenleri içinde yer alan adli ve idari yargı mercilerince verilen kararlar arasında 2247 sayılı Kanunun 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinde hüküm uyuşmazlığının varlığı için öngörülen şartlar gerçekleşmediğinden, başvurunun aynı Kanunun 1. ve 24. maddeleri uyarınca reddine oybirliğiyle, 02.04.1990 gününde kesin olarak karar verildi.